

Vergaderjaar 2017-2018

31 066

Belastingdienst

Nr.

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld ... maart 2018

De vaste commissie voor Financiën heeft op 6 maart 2018 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de staatssecretaris van Financiën, over zijn brief van 16 februari 2018 met een afschrift van zijn brief aan de Nationale ombudsman over de voortgang van de afhandeling van dossiers naar aanleiding van het rapport 'Geen powerplay maar fairplay' (Kamerstuk 31066, nr. 396).

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van

Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

van de commissie,

van de commissie,

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties***Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD***

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief aan de Nationale ombudsman naar aanleiding van het rapport 'Geen powerplay maar fair play'. Zij hebben nog enkele vragen naar aanleiding van deze brief.

Vraag 1

Kan de staatssecretaris aangeven om hoeveel 'individuele gevallen' het gaat, welke op dit moment afgehandeld worden of reeds zijn afgehandeld? In hoeveel van de afgehandelde gevallen betrof het een foute interpretatie?

Antwoord

De onderzoekspopulatie van de Belastingdienst/Toeslagen bedroeg 302 ouders die in de jaren 2012 tot en met 2014 kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd waarbij de gastouder was gelieerd aan het desbetreffende gastouderbureau. Van deze groep ontvingen 235 ouders kinderopvangtoeslag in 2014. Op dit moment zijn er nog 3 bezwaarschriften die nog worden behandeld. Daarnaast lopen er nog XX (hoger) beroepsprocedures die zien op het

berekeningsjaar 2014.

Na behandeling van de zaken in 2014, de bezwaren, (hoger) beroepen en de algehele herbeoordeling van de reeds afgeronde zaken, is er op dit moment aan XX van de 235 betrokken ouders een (gedeeltelijk) recht op kinderopvangtoeslag toegekend.

Vraag 2

Kan de staatssecretaris nogmaals ingaan op de stappen die worden gezet om herhaling van deze casus te voorkomen?

Antwoord

De werkwijze zoals in deze casus werd toegepast wordt niet meer gehanteerd. Werkinstructies zijn aangepast (NB: om welke werkinstructies gaat het dan specifiek?). In de brief aan de NO van 7 november 2017 is de werkwijze beschreven. Toeslagen worden alleen nog gestopt nadat bewijsstukken zijn opgevraagd en is vastgesteld dat er geen recht is op de toeslag. Wel kan de uitbetaling van een toeslag worden opgeschort om te voorkomen dat kinderopvangtoeslag ten onrechte wordt uitbetaald.

Vraag 3

Waarom kan de staatssecretaris ‘vanwege de zorgvuldige behandeling’ niet zeggen hoe vaak excuses wordt aangeboden? Bij zorgvuldige behandeling zou men toch juist verwachten dat je dat wel kunt zeggen?

Antwoord

Excuses worden zowel schriftelijk als mondeling gemaakt bijvoorbeeld tijdens de zitting in de rechtbank. De mondeling gemaakte excuses worden niet separaat bijgehouden. Exacte aantallen kunnen daarom niet worden gegeven.

Vraag 4

Naar aanleiding van het rapport wordt de werkwijze van de directie Toeslagen geëvalueerd en aangepast. Hoe staat het met deze evaluatie en met de voorstellen tot aanpassing? Is de staatssecretaris bereid de Kamer voor de zomer te informeren over de voortgang en implementatie van de voorgestelde aanpassingen?

Antwoord

De werkwijze die door de Belastingdienst/Toeslagen wordt gehanteerd is aangepast. Zie de brief aan de NO van 7 november 2017 voor een uitgebreide beschrijving daarvan. Deze werkwijze is al vanaf juli 2016 toegepast.

Vraag me af waarover we zouden moeten informeren.

Werkwijze is aangepast. Communicatie wordt steeds verder verbeterd. De situatie in deze casus kan daardoor niet meer ontstaan.

Vraag 5

Een terugvordering van teveel ontvangen kinderopvangtoeslag moet leiden tot een terugbetaling in 24 maanden. Voor mensen waarbij dit moeilijk is kan een betalingsregeling worden getroffen. In dat geval betalen zij 24 maanden lang een lager bedrag en wordt een mogelijke definitieve toekenning van een nabetaling gedurende drie jaar verrekend. Het resterende bedrag wordt kwijtgescholden. Is deze regeling alleen van toepassing bij deze toeslag en de afhandeling daarvan of komt deze regeling bij meerdere toeslagen voor waar mensen met een terugbetaling te maken hebben? Zo ja, bij welke toeslagen/terugvorderingen of betalingen en hoe vaak komt dit voor?

Antwoord

Voor alle toeslagen geldt hetzelfde terugvorderingsbeleid. Een terugvordering kan in één keer worden voldaan of er kan gekozen worden voor een betalingsregeling van 24 maanden. Ook kan er een verzoek worden gedaan voor een betalingsregeling naar draagkracht waarbij rekening wordt gehouden met de betalingscapaciteit (of de beslagvrije voet). Juridisch gezien kan een terug te betalen toeslag niet worden kwijtgescholden. In die situaties worden er geen verdere invorderingsacties genomen.

Aantallen moeten nog opgenomen worden.

Vraag 6

Wat waren de overwegingen uit de uitspraak van de Raad van State van 8 maart 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:589) om gedeeltelijke betaling in strijd te achten met de wet en de vaste jurisprudentie?

Antwoord

Door de Raad van State wordt aangegeven (zie rechtsoverweging 4.1 van de uitspraak) dat de volledige kosten moeten zijn betaald. De Belastingdienst/Toeslagen kan hier niet van afwijken.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris van Financiën aan de Nationale ombudsman naar aanleiding van het rapport 'Geen powerplay maar fairplay'. Deze leden maken graag gebruik van de gelegenheid om enkele vragen over deze brief te stellen.

Allereerst merken de leden van de CDA-fractie op dat het deel van de ouders die onterecht geen kinderopvangtoeslag ontvangen heeft, onrecht is aangedaan en dat deze ouders in een bijzonder nare positie zijn gebracht. De kinderopvangtoeslag werd stopgezet, de ouders hadden geen idee waarom en kregen hierop ook geen antwoord en jaren later mochten ze aantonen dat ze ook na stopzetting de volledige kosten voor kinderopvang exact op tijd betaald hebben. Veel ouders konden de volledige kosten voor kinderopvang zonder toeslag niet eindeloos betalen en zijn

noodgedwongen gestopt met werken. Het oordeel van de rechter over deze gang van zaken was niet mals en de ouders die in bezwaar en beroep gegaan zijn, werden in het gelijk gesteld. De Raad van State oordeelde op 8 maart 2017 dat de Belastingdienst in strijd met de systematiek van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) heeft gehandeld. De Raad van State oordeelde op 29 maart 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:817) zelfs dat door het handelen van de Belastingdienst de ouders de kans is ontnomen duidelijkheid te geven over de betalingen of onvolkomenheden in de betaling te herstellen. De Belastingdienst mocht zich daarom niet op het standpunt stellen dat voor de ouders wegens het niet betalen van de totale kosten van kinderopvang geen aanspraak op kinderopvangtoeslag bestond. Met andere woorden: de Belastingdienst heeft zo onrechtvaardig gehandeld, dat de ouders niet eens meer hoeven aan te tonen alle kosten voor kinderopvang betaald te hebben, terwijl dit wel een voorwaarde is voor het recht op kinderopvangtoeslag.

De leden van de CDA-fractie vinden het van belang dat de Belastingdienst effectief kan toetsen of de kinderopvangtoeslag rechtmatig wordt uitbetaald. Daar horen dus rechten bij om de toeslag tijdelijk niet uit te betalen, maar ook plichten om dit onderzoek zo snel mogelijk uit te voeren en ouders goed te informeren wat er van hen verlangd wordt en wanneer zij, als alles goed blijkt, weer toeslag zullen ontvangen.

Vraag 7

In de door de Nationale ombudsman onderzochte gevallen is de kinderopvangtoeslag echter niet tijdelijk opgeschort, maar geheel stopgezet en zijn de ouders geblokkeerd. Kan de staatssecretaris aangeven waarom die beslissing genomen is, wat de juridische verschillen zijn en of de Belastingdienst nog steeds toeslagen stopzet in plaats van opschort? Zijn de ouders in kennis gesteld van de blokkade en konden de ouders bezwaar maken tegen de blokkade?

Antwoord

In de door de Nationale Ombudsman onderzochte gevallen is de toeslag stopgezet omdat het sterke vermoeden bestond van het onrechtmatig gebruik van de kinderopvangtoeslag. Inmiddels is deze werkwijze aangepast (zie ook antwoord op vraag 2). Een toeslag wordt nu alleen nog gestopt als is vastgesteld dat er geen recht bestaat op de toeslag. Om te voorkomen dat in bepaalde situaties de kinderopvangtoeslag ten onrechte wordt uitbetaald kunnen betalingen worden opgeschort. Ouders worden in alle gevallen in kennis gesteld van het stopzetten of opschorten van de toeslag en ontvangen hierbij een beschikking. Een beschikking bevat standaard een bezwaarclausule. Van blokkades is geen sprake geweest.

Vraag 8

Kan de staatssecretaris aangeven wat de concrete reden was

voor de stopzetting en de blokkade?

Antwoord

De stopzetting was het gevolg van het sterke vermoeden van het onrechtmatig gebruik van toelagen. Van blokkades is geen sprake geweest.

Vraag 9

De staatssecretaris schrijft dat ouders bij opschorting gewezen worden op de mogelijkheid van bezwaar. Klopt het dat de Belastingdienst bij de stopzetting bij ouders van het desbetreffende gastouderbureau juist niet gewezen zijn op de bezwaarmogelijkheid?

Antwoord

Na een stopzetting of opschorting volgt er altijd een beschikking. Iedere beschikking bevat standaard de bezwaarclausule. Alle ouders van het desbetreffende gastouderbureau waarvan de toelage is stopgezet hebben een beschikking ontvangen en zijn daarmee gewezen op de bezwaarmogelijkheid. NB: Voorafgaand aan de beschikking hebben deze ouders een brief ontvangen waarin werd aangekondigd dat de toelage zou worden gestopt. In deze brief werd geen melding gemaakt van de bezwaarmogelijkheid.

Vraag 10

De leden van de CDA-fractie verwijzen hierbij ook naar de uitspraak van de Raad van State van 8 maart 2017, dat het ouders niet duidelijk had kunnen en hoeven zijn dat zij bezwaar hadden moeten maken indien zij het niet eens waren met de stopzetting van de kinderopvangtoelage. Waarom schrijft de staatssecretaris dan in zijn brief dat de aanvrager gewezen wordt op de mogelijkheid tegen de opschorting door de Belastingdienst in bezwaar te gaan? Vanaf wanneer is dit de praktijk van de Belastingdienst of is de bezwaarclausule alleen in deze casus achterwege gelaten? Kan de staatssecretaris aangeven of de Belastingdienst bij opschortingen van toelagen momenteel ook de motivatie toevoegt, zodat ouders gemotiveerd en niet alleen pro forma bezwaar kunnen maken?

Antwoord

Zowel bij het opschorten als bij het stopzetten van de toelage ontvangt de burger een brief waarin de opschorting of stopzetting wordt gemotiveerd en waarin (tegenwoordig in alle gevallen) wordt aangegeven dat de burger hiertegen in bezwaar kan gaan. Deze brief wordt altijd gevolgd door een beschikking. Een beschikking bevat standaard de bezwaarclausule.

Vraag 11

Een ander probleem in deze casus was dat de Belastingdienst steeds om gegevens vroeg en oordeelde dat de gegevens onvolledig waren, maar niet aangaf welke gegevens ze nog nodig had. Ouders wisten dus niet wat ze moesten aanleveren

richting de Belastingdienst. Kan de staatssecretaris dit bevestigen en aangeven of bij huidige opschortingen altijd wordt aangegeven welke gegevens de Belastingdienst nodig heeft om het recht op kinderopvangtoeslag te toetsen?

Antwoord

Het is in deze casus voorgekomen dat niet duidelijk genoeg werd aangegeven welke bewijsstukken aangeleverd moesten worden. Inmiddels is dit opgelost. De Belastingdienst/Toeslagen besteed veel aandacht aan een voor de burger zo duidelijk mogelijke communicatie. Dit geldt ook voor de brief die de ouder ontvangt als er om bewijsstukken wordt gevraagd. In de brief die een ouder nu ontvangt wordt specifiek aangegeven welke bewijsstukken aangeleverd moeten worden zodat daarover voor de ouder geen misverstand kan bestaan. Dit geldt ook voor de rappelbrief die wordt verstuurd als bewijsstukken ontbreken en opnieuw opgevraagd worden.

Vraag 12

Klopt het dat de staatssecretaris aan de Nationale ombudsman heeft aangegeven dat er in deze casus signalen van een speciaal opsporingsteam waren, met de strekking dat sprake zou zijn van misbruik en oneigenlijk gebruik van toeslagen? Zo ja, welke signalen waren dit? Zijn deze signalen ook kenbaar gemaakt aan de desbetreffende ouders en het gastouderbureau?

Antwoord

Ja. Er waren signalen en op basis daarvan heeft de Belastingdienst/Toeslagen een onderzoek gestart.

NB: Signalen kwamen o.a. van de GGD. Vervolgens is er een onderzoek gestart vanuit het CAF en zijn er huisbezoeken bij gastouders afgelegd. Vraag is wat we hierover kwijtwillen.

De signalen zijn kenbaar gemaakt aan het gastouderbureau maar niet aan de ouders.

Vraag 13

De leden van de CDA-fractie merken op dat het nog niet eenvoudig zal zijn het aangedane onrecht te herstellen. Het grootste deel van de ouders heeft h
un bezwaar na jarenlange strijd maar opgegeven, dacht dat de Belastingdienst het wel beter zou weten of wilde gewoon van de zaak af zijn. Klopt het dat deze ouders geen betalingsregeling konden aanvragen omdat ze in de categorie ‘opzet en grove schuld’ geplaatst waren?

Antwoord

De betreffende ouders kwamen in principe allemaal in aanmerking voor een betalingsregeling op maat. De verzoeken voor een betalingsregeling op maat worden individueel beoordeeld. Als blijkt dat een ouder in gebreke is gebleven door bijvoorbeeld niet te reageren op een verzoek om bewijsstukken aan te leveren dan wordt er wel uit gegaan

van opzet/grove schuld en wordt er geen betalingsregeling op maat aangeboden. Dit is de reguliere werkwijze.

Vraag 14

Nu de Belastingdienst in individuele gevallen excuses gemaakt heeft, is de situatie veranderd. Kan de staatssecretaris aangeven wat dit betekent voor de ouders die wel bezwaar gemaakt hebben, maar uiteindelijk toch onterecht de kinderopvangtoeslag hebben terugbetaald?

Antwoord

Wanneer bij de behandeling van een bezwaar of beroep blijkt dat de terugvordering onterecht is geweest maar de belanghebbende deze reeds heeft voldaan, wordt door Belastingdienst/Toeslagen een herziene toekenning van de kinderopvangtoeslag verstrekt. Het reeds door de belanghebbende teveel terugbetaalde bedrag zal dan, vermeerderd met de wettelijke rente, aan de belanghebbende worden uitbetaald. Dit is ook het geval bij de belanghebbenden die reeds de terugvordering hadden voldaan en waarbij na de gedane herbeoordeling is geoordeeld dat er alsnog een (gedeeltelijk) recht op kinderopvangtoeslag bestaat. Deze personen zullen nog een herziene toekenning kinderopvangtoeslag ontvangen. Indien er door deze belanghebbenden reeds teveel terug betaald is, zal dit aan de desbetreffende persoon uitbetaald worden. Ik merk hierbij op dat wanneer er een herziene toekenning kinderopvangtoeslag wordt afgegeven, hierbij altijd de wettelijke rente vergoed wordt.

Vraag 15

Wat kunnen ouders doen die, met de kennis van nu, ten onrechte beschuldigd zijn van opzet en grove schuld, maar hun bezwaar hebben opgegeven?

Antwoord

Wanneer een belanghebbende van mening is dat een persoonlijke betalingsregeling naar draagkracht ten onrechte is afgewezen wegens opzet/grove schuld, is het altijd mogelijk om een herhaald verzoek om een persoonlijke betalingsregeling naar draagkracht in te dienen. Een belanghebbende kan bij dit verzoek aangeven waarom hij/zij het niet eens is met het eerdere besluit en Belastingdienst/Toeslagen verzoeken om alsnog een persoonlijke betalingsregeling naar draagkracht toe te kennen. Dit verzoek zal dan worden beoordeeld. Tegen dat besluit staat bezwaar en beroep open.

Vraag 16

Kan de staatssecretaris tevens aangeven waarvoor excuses zijn gemaakt aan de in zijn brief genoemde ouders en op welke wijze?

Antwoord

Aan ouders zijn om verschillende redenen en op

verschillende manieren excuses gemaakt. Dit verschilt per individuele zaak. Zo zijn er, onder andere, excuses gemaakt voor de overschrijding van bezwaartermijnen en het onterecht stopzetten van een voorschot kinderopvangtoeslag voordat het onderzoek was afgerond. Deze excuses kunnen bijvoorbeeld, onder andere, gemaakt worden naar aanleiding van een ingediende klacht, tijdens een hoorzitting of tijdens een zitting bij de bestuursrechter. De reden voor en het maken van excuses verschilt per individuele zaak.

Vraag 17

De leden van de CDA-fractie hebben twijfels bij de in de brief genoemde aantallen. Door het desbetreffende gastouderbureau is richting de Belastingdienst en de Nationale ombudsman aangegeven dat de Belastingdienst uitgaat van meer ouders dan het aantal ouders dat klant was bij het gastouderbureau. Er lijken dus klanten van een ander gastouderbureau te worden toegerekend aan het door de staatssecretaris in zijn brief genoemde gastouderbureau. Ook schrijft de staatssecretaris nu dat niet bij alle ouders die aangesloten waren bij het gastouderbureau de toeslagen zijn stopgezet, terwijl in de antwoorden op de Kamervragen van het lid Omtzigt nog vermeld werd dat bij alle aanvragers van het betreffende gastouderbureau de kinderopvangtoeslag is stopgezet (Aanhangsel bij de Handelingen II, 2016/2017, nr. 2720). Kan de staatssecretaris aangeven of de Belastingdienst zich bij de in 2014 en de in de periode tussen 2012 en 2014 genoemde aantallen ouders beroept op gegevens die door ouders zijn ingevuld bij de aanvraag van kinderopvangtoeslag, de gegevens van het gastouderbureau of een andere bron? Kan de staatssecretaris de in de brief genoemde aantallen nog eens bezien en kijken of de cijfers gebruikt zijn van alleen dit betreffende gastouderbureau? Kan de staatssecretaris bevestigen dat van de kant van de Belastingdienst is toegegeven dat 70 verkeerde Burgerservicenummers gekoppeld zijn aan het desbetreffende gastouderbureau, maar dat de staatssecretaris in zijn brief nog steeds van de cijfers inclusief de 70 verkeerde Burgerservicenummers uitgaat?

Antwoord

De genoemde getallen komen uit de populatie waarnaar in 2014 het onderzoek is verricht. Bij een aanvraag kinderopvangtoeslag moeten de ouders opgeven welke gastouder zij gebruiken voor de opvang. Een gastouder kan opvang verzorgen via meerdere gastouderbureaus. Het is om die reden voor de Belastingdienst/Toeslagen niet direct inzichtelijk welke vraagouder via welk gastouderbureau opvang afneemt. Om de onderzoekspopulatie vast te stellen, is gekeken welke gastouders door het desbetreffende gastouderbureau werden bemiddeld in de jaren 2012 tot en met 2014. Deze informatie is uit het Landelijk Register Kinderopvang gehaald. Vervolgens is gekeken welke ouders de desbetreffende gastouders hebben opgegeven bij hun aanvraag en wijzigingen kinderopvangtoeslag. Hieruit kwam

een onderzoekspopulatie van 302 vraagouders over de periode 2012 tot en met 2014 waarvan er 235 kinderopvangtoeslag in 2014 ontvingen.

Wegens deze wijze van selecteren is het onvermijdelijk dat er vraagouders in de onderzoekspopulatie terecht zijn gekomen die in een of meerdere jaren opvang afnamen via een ander gastouderbureau. Daarnaast is het ook mogelijk dat er ouders waren die geen kinderopvang afnamen maar een valse aanvraag hebben ingediend waarbij zij een gastouder hebben ingevuld die werd bemiddeld door het desbetreffende gastouderbureau.

In mijn brief van 16 februari 2018 spreek ik desalniettemin van de 302 ouders die in de onderzoekspopulatie zaten en waarvan er 235 kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd in 2014 omdat zij allen zijn geraakt door het onderzoek van Belastingdienst/Toeslagen in 2014, of zij nu opvang afnamen bij het desbetreffende gastouderbureau of niet.

Vraag 18

Tot slot hebben de leden van de CDA-fractie vragen over de procedure rondom de schadevergoeding. Deze leden constateren dat door de stopzetting van kinderopvangtoeslag de financiële werkelijkheid voor ouders veranderd is. Het is ingewikkeld om die werkelijkheid te vergelijken met de fictieve situatie dat de toeslag niet zou zijn stopgezet om zo de schade te bepalen. Kan de staatssecretaris aangeven op welke wijze ouders aannemelijk kunnen maken welke schade zij ondervonden hebben?

Antwoord

Nee. Het is aan de ouders om aan te geven welke schade zij hebben ondervonden.

De leden van de CDA-fractie roepen de staatssecretaris op verzoeken tot schadevergoeding eerlijk te beoordelen. Want hoewel er bezwaar en beroep openstaat tegen de afwijzing, is het voor ouders wiens jarenlange conflict met de Belastingdienst eindelijk geëindigd is een grote stap om weer te gaan procederen.

Uiteraard worden verzoeken eerlijk beoordeeld.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de fractie van GroenLinks hebben nog enkele vragen naar aanleiding van het rapport 'Geen powerplay maar fair play' en de voortgang van de afhandeling van de dossiers.

Vraag 19

De staatssecretaris heeft toegezegd dat er in dit geval minder snel geoordeeld zal worden dat sprake is van opzet of grove schuld als het gaat om het niet voldoen aan de betalingsverplichtingen. Wordt dit beleid ook doorgevoerd

naar andere dossiers van de Belastingdienst?

Antwoord

Ja. Het gaat dan om situaties waarin door het stopzetten van de toeslag een ouder niet aan zijn betalingsverplichting heeft kunnen voldoen. In die situaties zal beoordeeld worden dat er dan wel recht bestaat op kinderopvangtoeslag. Dit staat los van de beoordeling of er sprake is van opzet/grove schuld.

Vraag 20

Hoe verhoudt de nieuwe strategie van meer vertrouwen in de burgers zich tot het staande beleid van de Belastingdienst bij gevallen waar burgers niet kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen?

Antwoord

Het beleid van de Belastingdienst/Toeslagen is zodanig dat als burgers niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen zij een betalingsregeling naar draagkracht kunnen aanvragen waarbij rekening wordt gehouden met de betalingscapaciteit (of de beslagvrije voet). Dit beleid wordt sinds de invoering van toeslagen gehanteerd.

Vraag 21

De staatssecretaris schrijft dat het niet in aanmerking komen voor een betalingsregeling naar draagkracht niet betekent dat er geen rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet. De leden van de fractie van GroenLinks vinden het inderdaad belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet. Zij vragen de staatssecretaris of de Belastingdienst inmiddels volledig voldoet aan het verzoek van de motie van het lid Snels c.s. (Kamerstuk 34785, nr. 46) om de beslagvrije voet bij elke vorm van invordering te respecteren.

Antwoord

Ja. Als de burger om een betalingsregeling naar draagkracht verzoekt zal de Belastingdienst/Toeslagen bij elke vorm van invordering de beslagvrije voet respecteren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

Vraag 22

De leden van de SP-fractie vinden het heel zorgelijk dat bij de 'onevenredig harde aanpak van 232 gezinnen met kinderopvangtoeslag' een dergelijk uitgebreid hersteltraject is opgestart. Zij vragen de staatssecretaris of het herstellen van de beoordelingen in deze dossiers uit het verleden niet meer inzet kost dan een coulanceregeling? Kan de staatssecretaris eens op een rij zetten wat er precies gewonnen wordt met de strenge beoordeling, als deze achteraf via een herziening op dossierniveau moet worden hersteld?

Antwoord

Een coulanceregeling kan niet worden getroffen. De rechtmatigheid dient in alle gevallen conform de wet

vastgesteld te worden. Een afweging tussen kosten en een coulancregeling kan hierbij niet worden gemaakt.

Hier zou nog opgemerkt kunnen worden dat de aandacht die er in 2013 was voor fraude er toe heeft geleid dat de Belastingdienst/Toeslagen strenger is gaan handelen en dat dat automatisch meer hinder heeft opgeleverd voor ouders. Achteraf bezien kan worden gezegd dat niet in alle gevallen de gekozen werkwijze tot het gewenste resultaat heeft geleid.

Vraag 23

De leden van de SP-fractie waarderen uiteraard dat er aan herstel wordt gedaan. De voorgenomen leden vragen zich echter wel af wat de staatssecretaris en de Belastingdienst nu precies leren van dit stevige rapport van de Nationale ombudsman? Was in het in hun ogen te voorkomen geweest dat de Nationale ombudsman in het verweer was gekomen, als de Belastingdienst beter had geluisterd naar de persoonlijke omstandigheden?

Antwoord

In 2013 en in de jaren daarna bestond er veel maatschappelijke en politieke aandacht voor het bestrijden van fraude. Dat heeft er voor gezorgd dat de Belastingdienst/Toeslagen strenger is gaan handelen. De daarbij in deze casus gekozen werkwijze heeft achteraf bezien niet in alle gevallen tot het gewenste resultaat geleid. Individuele ouders hebben hiervan hinder ondervonden. De gekozen werkwijze was op dat moment echter een logische keuze gezien de signalen van het sterke vermoeden van het onrechtmatig gebruik van de kinderopvangtoeslag. Te betreuren valt dat de afhandeling van de bezwaren die ouders hebben gemaakt in een aantal gevallen lang op zich heeft laten wachten.

Vraag 24

Welke stappen gaat de Belastingdienst zetten om in het vervolg dit soort ernstige dossiers niet te laten ontstaan? Op welke wijze wordt het burgerperspectief nu betrokken bij het beoordelen van kinderopvangtoeslag? Hoe wordt er omgegaan met de opmerking dat het voorkomen van onterecht uitgekeerde kinderopvangtoeslag onevenredig is met de grote financiële gevolgen voor mensen? Hoe gaat de Belastingdienst er voor zorgen dat mensen niet financieel de grond in worden geboord?

Antwoord

Door de Belastingdienst/Toeslagen is vanaf juli 2016 de werkwijze aangepast. Toeslagen worden niet meer gestopt als is vastgesteld dat de toeslag onrechtmatig wordt verkregen. Daarnaast worden er voortdurend inspanningen verricht voor het optimaliseren van de communicatie tussen de burgers en de Belastingdienst/Toeslagen. Als er bijvoorbeeld bewijsstukken worden opgevraagd dient het voor de burger duidelijk te zijn om welke bewijsstukken het gaat. Het

uitgangspunt daarbij is dat de burger de toeslag krijgt waar hij recht op heeft. Tevens worden er voortdurend inspanningen verricht voor het verder optimaliseren van de processen van de Belastingdienst/Toeslagen waardoor bijvoorbeeld bezwaren steeds meer binnen de daarvoor geldende termijnen worden afgehandeld. Daarnaast worden er voortdurend maatregelen getroffen (zoals het meer uitvoeren van controles in de actualiteit en het beter schatten van het voorschotinkomen) waardoor terugvorderingen zoveel mogelijk worden voorkomen of minder hoog worden. Als burgers toch ten onrechte toeslag hebben ontvangen dan kunnen zij gebruik maken van een betalingsregeling en als de burger niet aan zijn betalingsverplichting kan voldoen kan de burger het verzoek doen voor een betalingsregeling naar draagkracht. Daarnaast worden er activiteiten ontwikkeld voor het terugdringen van de schuldenproblematiek.

Vraag 25 De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris het toeslagendoolhof te verkleinen en daarmee problemen van grote aard te voorkomen. Is hij bereid dit te doen en welke zaken worden snel aangepakt?

Antwoord

Binnen het huidige stelsel wordt gekeken welke verbeteringen mogelijk zijn. Hiervoor zal binnenkort ook een IBO starten.

Vraag 26

Tot slot willen de leden van de SP-fractie opmerken dat het beschamend is voor Nederland dat zij enerzijds de rode loper uitrolt voor multinationals die via allerlei constructies fors minder winstbelasting betalen, omdat zij hun grondslag ernstig kunnen verkleinen, en anderzijds een onevenredige opsporing hanteert voor individuen die een toeslag vragen voor de hoge kosten van kinderopvang. Kan de staatssecretaris uitleggen waarom het kabinet bedrijven zo voor laat gaan op de inwoners van Nederland?

Antwoord

Tja..

II Reactie van de staatssecretaris